

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére a nyitólétre vonatkozó minden közlemények és közbeszólások küldendők.

Hirdetéseik díja: öt hasabos peritör 5 kr. — Nagyobb és többhírű hirdetések jutányosabb árakban.

Bélyeg minden behittatásnál 20 kr.

NYITÓLÉTRE GAROND: 20 KR.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt. 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár

Előzetési cseppán a kiadóhivatalnál lehet B-Gyarmaton.

Kiadványi pénzek, reklamációk és hírdetések a kiadóhoz tartoznak.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK

A „NÓGRÁDI LAPOK”

1888-İK ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre . . . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt. 50 kr.
Egy hónapra . . . . . frt. 50 kr.

Az előzetési pénzek egyedül a kiadóhoz érkezve — legelőször postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos elküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

KÉK LASZLÓ.
kiadó és lap tulajdonosa.

HORVÁTH DANÓ,
felelős szerkesztő.

1888.

„Az év végének közeledése borult el a földön; az óra elpercsengette utolsó pillanatjait s az emberi nem új szám alatt kezdti régi történetét! Egy új év kezdődik a mindenre újról kezdő reményeit, mintha az új esztendő nem ugyanazon régi tölgyeseken, melyeket a régi végzettség, mintha napirtással változtatni lehetne a sivat, vagy kiszakítani multunknak szomorú jegyét.”
B. Eötvös József.

Mily örökigazságú maradandó szavak ezek, melyek annyira állílnak minden korra az idők végeig!

S mégis, mintha egyik év súlyosabb terheket sejtetne vészjósló méhében, mint a másik s habár ezernyi szenvedés és fájó emlék fűződik is egy letűnt év emlékéhez: annak elmulásával keblünk mindannyiszor fellelekedik, mintha csak örökre tenné le a fáradsalmakat, holott holnap újra kezdő szenvedéseit.

Ki mondja meg, mit ad az Ég! Sötét, vészjósló fellegek tornyosulnak imádtott hazánk felé, pusztulással fenyegetve azt; mit közdelemteljes évek hosszú sorozatán keresztül oly lángoló hazaszeretet, odaadó lelkesedés és anyai lángelme munkája létesített.

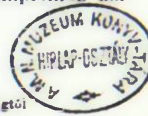
Hány eszád, melynek hadviselő tagjai van-

nak — gondol a jövő év ele, melyet minduntalan háborús hírek előznek meg aggodalommal! Hány ifjú mátkapár, családapa és támasz nélküli aggyastán tekint bús sejtélemmel az emberiség már is „egyik legvérengzőbb”-nek jelzett esztája elé!

De él még a magyarok hatalmas Istene, s mi ezredéves multunk közöttében, nemzeti fennállásunk legvirágzóbb szabáiban — dicső multunk fényes példái lelkesölve, bizalommal és hittel szívünkben bátran nézünk ez újév közöttében sokat szenvedett hazánk hagyományos ellensége elé. S ha már elkerülhetlenné válik a világ egyik legvérengzőbb esztájának megvívása: hisszük, hogy ebből is diadalmas győzelemmel hontakozik ki a magyar!

Ezen meggyőző hittel szívünkben zárjuk be újévi sorainkat, s azon ohajtással, melyet egyik ősmagyar énekünk oly gyönyörűen fejez ki, midőn zsolozsmája tulharsogja a templomok kárpitjait:

„Áldd meg országunkat,
Mi magyar hazánkat,
Védreld meg jóra
Ami királynak,
Ments meg minket ellenségtől
A dögeltől és thégőtől!”

Ílve az olvasónak! Boldog új évet!

Lesz-e, vagy nem lesz háború?

Mindenféle csak ez a kérdés. Mohó kíváncsisággal olvassa mindenki a lapokat, melyek naponként új részleteket hoznak az orosz hadikészülődésekről, s birodalmunk védelmi előintézkedéseiről. Mindenki úgy érzi, mint mikor nyáron hosszú szárazság, rekkenő hőség után feszült és nyomorúság a lég, hogy már nem soká ki kell törnie a viharoknak.

Valóban a politikai élet levegője már rég óta fojtó. Az éjtizedek óta tartó fegyveres béke, azon óriási áldozatok, miket a nemzeteknek, köztük nekünk is, önvédelem ezíme alatt folyton hozniok kell, az ennek követke-

zében egyre elviselhetetlenebbé való közterhek: mind mind azt bizonyítják, hogy a béke tarthatatlan. Mert végtére is az általános közgazdasági kedvezőtlen helyzet, a határ- és a külpolitika, a hibás vámpolitika, a tengerentúli mezőgazdasági és ipari verseny egyenként és összevéve mind súlyosítják is, a hadi költségek óriási és folyton növekvő aránya teremtette meg s tette állandóvá.

Ha tehát a nemzetek ezt a helyzetet elviselni nem akarják vagy éppen nem bírják, végtére ki kell törnie a katasztróphanak, a mely ugyan — mint mindig — pótolhatatlan veszteséget és áldozatot fog követelni, különösen a veredő alakjában, de úgy látszik, hogy csak ilyen áldozat fogja meghozni az áldásos békét és a nemzetek általános lefegyverzését.

De van egy más fontos ok is, a mely a politikai láthatár borulását valóban veszélyes, a vihar kitörését közelébre mutatja. Ez az északi kolossus-fenyegető túlhatalma, a mely a közép-európai hatalmak szövetségét tette szükségessé. Végtére mégis csak összehittköz-sre kell kerülnie a dolognak, miután a közép-európai hatalmak keleti befolyása napról-napra jobban és jobban van fenyegetve.

Csakis ezeknek a körülményeknek lehet tulajdonítani, hogy nemzetünk áldozatkészége mindaddig ki nem merült, valahányszor azt a kedvezőtlen gazdasági helyzetben is igényelte a trón és haza biztossága. Senkinek sem esett az áldozat könnyen; de könnyűvé, vagy legalább panasz nélkül elviselhetővé tette azt a magasztos cél.

Csakhogy minden áldozatnál megvárjuk, hogy az hiába való ne legyen; megvárjuk hogy az a szent érdek, melyért az áldozatot meghozzuk, valóban megőrvassék.

Ki ne kívánna a békét? Ki ohajtja a háború iszonyait? Ki ne tudná, hogy egy európai háború, a milyenné okvetlenül kifejlődnek egy osztrák-magyar-orosz háború, ugy pönben, mint vérben a minál sokkal nagyobb mérvű áldozatot kívánna? És mégis, minden gondolkodó ember előtt a mai viszonyok között csak két lehetőség mutatkozik: vagy megszüntetni a hadi készülődést kevesbiteni a katonaság számát, s így a közterheket is, vagy ha az nem lehetséges, siettetni a lezámolást az ellenséggel, a melynek fenyegető állása folyton szükségessé teszi a hadi készenlétet. Kell a béke mindenkinék, de csak úgy, ha annak költségei nem emészik fel a nemzet erejét, s ha a békét nem kell nemzeti értékek feláldozásával fenntar-

T Á R C Z A.

Új óvzo!

Boldog 1800. és 88-adik évet!
A szere nyitja megint az eseményi ívet.
Feltárván az új év titkos szobrúnyo főkját
Oh! a szerencséből rejti e javunkra sokat?
Béke legyen! mi Átyánk haritán el a veszedelmet,
Mely ha netán a beállt év folyamán fenyeget,
Nagya emelkedjék a műveltség és a művészet.
Áldat hozzon a föld, a kiváltó kereszt.
A szükségletek matatóra földüsse a pénztár.
Ezredéves pihenőt tartson az orvosi kar
Nógrádnak terjedt iparát a siber koronásza.
Egyre virágoskék a magyar és a haza!

Ókollcsányi János.

Újgy raggolón.

— Karcolat. —

Tarka barka népvégülök lepi el az utczákat, uton utfélen úgy hemzseg a „Boldog új évet” kívánók serege mint a méhraj. Egyik a másiknak adja kezébe a boltok és házkapuk ajtóinak kilincseit.

Roppant nagy jelentőségű nap ez minden ember előtt . . .

Nagyokat ásitva, melyen elgondolkodva ülök ágyam szélén teljes negligében, midőn ajtómon hangos kopogás hallatszik.

— Szabad!

— Boldog új évet kívánok a tekintetes urnak! — mondá a belépő mely tisztelettel meghajolva, ki nem volt más mint udvari szobám.

— Viszont kívánom, mondom — hát őnt mi hozta hozzám ily kora reggel?

Oh kérem már nincs oly korán, mint képzelné méltóztatik, már rég megvirradt.

— Hát minek köszönhetem azt a rendkívüli szerencsét, hogy szerény hajlékomban meglátogatt? Talán csak nem . . .

— Hát biz én — mondá „snajderem” szavamba vágva — eljöttem a tekintetes úrhoz mint kundschaftomhoz „Boldog új évet” kívánni, mert hisz ezt az illető hozza magával.

— Nagyon szép, nagyon szép tisztelt uram, tessék helyet foglalni és egy kis papramorgót . . .

— Oh kérem nagyon köszönöm nem érek rá sokáig időzni, mert még tovább kell mennem a többi tisztelt kundschaftokat is meglátogatni. Hát én bizony — s ezzel hozzafogott teli kabátjának kibombolásához — egy kis számlát vagyok bátor önnek bemutatni melynek szíves kiegyenlítését kérem. Tetszik tudni sok a fizetni valóm a munkások már mind ott várnak pénzre, másikepen pedig nem tudok fizetni, ha csak a tisztelt kundschaftok ki nem segítenek a bajból.

Erre a siralmas és ékes előjáró beszédre pedig, ha azt nem kívánja az ember, hogy a „snajder” a vastagabb szavakat ki ne szedje a szótárból, nincs más tenni mint — fizetni.

Hamar öltözködéshez látva, hogy ily érzékeny-jelenetek ne ismétlődjenek, éppen a kezembe fogtam már az ajtó kilincseit, midőn ismét kopogtat valaki.

— Szabad!

Adj! Isten jó reggelt és boldog új évet.
— Viszont, hát mi jött hozott majster ur? — mert meg kell jegyezmem, hogy ez a suszterem volt.

— Hát biz én nem hoztam semmit hanem urnak.
— Csak nem pénzért jött talán majster ur?
— De biz’ azér’ mert tudja meg az ur, hogy nem várok tovább, egész esztendőben dolgoztam az urnak azt sem monda, hogy — semmit sem mondott no; de most meg itt az új esztendő, hát én mondom, még pedig azt mondatom; hogy ha tetszett az urnak a munkám aztán elhordta, elvisselte, hát fízszen is meg érte. Akkor aztán továbbra is jó emberek maradunk.

Nem volt mit tenni mint — fizetni.
Alig lépett ki a suszter, már jött a szücs.

Boldog új évet kívánok a tekintetes urnak.
Hoztam egy kis számlát „kölszön bundak”-ról kieséség az egész, azt hiszem, nem iratja át a tekintetes ur a jövő évi számlára?

Oh a világról sem — fizettem.

No most már itthon maradhatok, már azt hiszem

nem háborgat senki? Hitelezőim mind itt voltak, ki is pusztítottak már pénzem úgy sinez, jó lesz idehaza is.

A mint így morfondírozom egyedül, ismét kopogás és pedig félénk kopogás hallatszik ajtómon; bizonyára szegény kérégető.

— Szabad!

Az ajtó lassan nyílik s azon a Ferkógyerek dugja be jól megmosogatott szurkos kését és megfésült fejét, arczán mintegy körülakva iv húzódkol végig egy fekete nyomdafestékes sávoly, mely mintegy rama állik a kőpélhez.

— Mi kell Ferkó?

— Boldog újévet kívánok — mondá — adja az Isten, hogy ezentúl is erővel egészséggel folytathassa működését a lap körül. Mindnyájan kívárujuk ezt a nyomdai tanonczok és azt is, hogy az újsztendőben azírása is olvashatóvá váljék.

— Köszönöm Ferkó öcsém! A mi az esőt illeti azon magam is igyekszni fogok, az utóbbin nem segíthetek, én megtanultam írni, ti pedig tanuljátok meg olvasni, nekem meg ez a kíváncsagom.

A szücs megemlékezésért pedig fogadjatok köszönetemet, a pénzemről már megszabadítottak a hitelezők s így a te felköszöntéseddel kedves Ferkó öcsém nem díjazhatom jelenleg, hát csak „aufschreiben” a jövő újévig.)

Ezután még számos jó kívánó alkalmatlankodott nálam, kiknek mindgyike megszabadított egy két pi-cszulától.

Végül egy rongyokba burkolt fiúcska nyitott be hozzám, diderege kívánt „Boldog újévet!”

Arzáról mely fájdalom és szenvedés volt keel-vasható.

Kinek a fiúcskja vagy gyermekem? — kértem tőle részlettel.

A nyomor és inség gyermeke vagyok jó uram, enyhítsen egy kis alamúsznával sorsomon. Anyam reg meghalt, atyám, hogy világot élhesse, mostohamamam meg menyegzőjünk napján elhözött hazából. Azóta jarek kelek itt a városban, a jószávu emberekre vagyok utalvaszerzem, hogy már ezeknek is terheségy vagyok. Oh hát

„Az igaz, hogy így szokott bennünket a Szark ur mindig lepizani. A Ferkó gyerek.”

am; ellenkező esetben nem kell; inkább mérjük össze erőnket, s mint a természetben a hogy megtartítja a levegőt az elemek adáz busája, hozza meg a háború a nyugalmat.

Lesz-e haj vagy nem lesz háború? az attól függ, elég erősek vagyunk-e az eddigi állapotokkal s az európai szövetséggel fenntartani a békét; vagy nem; ha nem, akkor még egy erőfeszítésre, magára a háborúra is el kell készülnünk.

Alispáni jelentés.

(A nov. 30-ki közgyűlésen Folytatás.)

A tavaszi árvizek valamint a nyári nagy záporosok a megyei utakon és azok műtárgyaiban a múlt évekhez képest igen esékely romlásokat okoztak, és mintán ezek csak a nógrádi és gácsi járás megyei útjain kisebb mértékben fordultak elő, keletkezésük után azonnal kijavították.

A folyó évi elfogadott közmunka előirányzat terhére eszközölnödő új műtárgy építések és régek kijavítása, valamint az útfenntartáshoz tartozó egyéb munkák mind elkészültek és azok rendszeres felülvizsgálata megkezdett és a legközelebbi időben befejeztetik.

A kiépített megyei utak fenntartására szükséges kavics mennyiség vállalkozók által a szerződéses határidőre kiszállítva, annak felülvizsgálata néhány járásban már megkezdett, ott pedig a hol ez még nem történt, a felülvizsgálat a legközelebbi idő alatt foganatosítva lesz. A folyó évben a 7 járásbeli megyei utakra a következő kavics mennyiség szállítotott; kavics 2 köbméterben.

1. B-Gyarmati járásban 990 rakás 2. Nógrádban 960. 3. Szécsényben 1230. 4. Szirákiában 955. 5. Losoncban 1400. 6. Gácsiban 670. 7. Fülekiében 1145 rakás Összesen: 7350 2 köbm. rakás.

A múlt évi őszi közgyűlés által nyert felhatalmazás folytán a kiépített vármegyei utak mentén fekvő közcségekkel — valamint a nagyobb festőművelési vármegyei hidakkal és a megyei utak azon meredek helyeivel, a hol a kocsik leereszkedése alább használatát mellett, kell hogy történiük, 115 drb. közcségek és figyelemzető tábla állított fel.

A folyó évi költségelőirányzat terhére előrendelt új utak építése előhaladásáról a következőket vagyok háború jelentem.

A b-gyarmati-vidéki megyei utak B-Gyarmat és Szűgy községek között fekvő azon két kiépítetlen szakasza — melyek a múlt és a f. évi közmunka válság terhére voltak helyreállítandók, május hó kezdetén bevezették és szabályszerűen felülvizsgáltatták.

Ugyanazon megyei utak Szűgy és Nándor községek között fekvő kiépítetlen szakaszairól, melyeknek újabb helyreállítása a f. é. közmunka költségelőirányzat terhére van felvéve, a nyomjelzés megtörténtén, kir. építészeti hivatal a szükséges műszaki műveletet elkészítette, és a legközelebbi időben azt jóváhagyás végett nekem be fogja mutatni.

E helyben megemlítem — hogy ezen utóbbi útszakaszok újabb építésének biztosítását azért halasztottam az őszi időre — mivel az újabb építéshez szükséges kőanyagok beszerzése a nyári időben sokkal drágábban léven eszközölhető — a vármegyére nézve előnyösebbnek mutatkozik — ha az utépítés őszihoz biztosítatik, a midőn is a lendő vállalkozónak alkalom adatik — hogy a kőanyagot a téli és tavaszi időben fuvaroztathassa. Az építés befejezésére általam a jövő év május hó eleje szándékoltatik kikötetni.

A b-gyarmati-vidéki utat egyéb kiépítetlen részét illetőleg bátor vagyok jelenteni, hogy a folyó évi tavaszi közgyűlés által nyert felhatalmazás folytán a kir. építészeti hivatal felhívta, miszerint a szóban lévő 22 klmtr. hosszú útszakasznak nyomjelzése iránt hozzáam költségvetést terjesztem fel, melynek alapján meghagytaam — miszerint a nyomjelzést azonnal foganatosítsa is.

A nyomjelzés f. év október havában két kirendelt mérnök által megkezdve, a külső munka már befejeztetett és jelenleg a kir. építészeti hivatalnál a szóban lévő megyei útszakasz újabb építésére vonatkozó műveletnek eszközöltése folyamatban van, s előre láthatólag az útervezet jövő év február hóban bevezették a midőn is a közgyűlés határozata szerint az utépítéshez szükséges

azon összegnek előnyös biztosítása iránt, mely a jövő évi közmunka válságban felelőtlő nem találja és kölcsön útján lenne beszerzendő, a kellő intézkedéseket megteendőm.

A jársdelek-bank pénzei megyei utazórészre, mely Keszeg és Pétery között 1885 és 1886 években építetett, és melynek költsége három év alatt voltak fedezendő felülvizsgáltatott s vállalkozókkal a beszámolás megkezdett, melynek alapján azoknak végörvételként még 3300 forint folyó év december hó végével lenne kintalványozando, minnek megtörténte után ezen utépítés teljesen lebonnyoltva lesz.

Ugyan azon megyei ut Bank és Pétery községek között levő kiépítetlen szakaszánál — mely házi kezelés mellett a f. év költségelőirányzat terhére volt helyreállítandó, a munkák — dacára október és november hónap beallott készvételben időjárásnak és munka erő hiányának annyira előre haladtott, miszerint kedvező időjárás esetén a munka befejezése ezen év végével biztosan várható.

A Losonc-füleki-hevesi úton Salgó-Tarján előtt és Pálfalván keresztül helyreállítandó útszakaszok melyek a költött szerződés értelmében vállalkozó által folyó év október hó 15-én voltak befejezendők, még eddig el nem készültek Oka ennek abban rejlik, hogy vállalkozó az utépítéshez felhasználandó 1123 klméter kőanyagot a somostófalusi bányából vasuton léven köteles szállítani, a szükséges 187 vasúti kocsi — a magyar állami vasutaknál beallott kocsi hiánya miatt a kellő időre vállalkozónak rendelkezésére nem állott.

Külömben a szóban lévő utépítésnek befejezése — mintán vállalkozó a szükséges kőanyagot már nagy részben az építés helyére szállította és a kavics aprózás valamint a földmunka elkészült — a legközelebbi időben várható.

(Folytatás következik.)

Városi képviselők választása B-Gyarmaton.

A városi képviselő választása december. hó 27-én ment végbe B-Gyarmaton és pedig két csoportban. Az első csoporthoz tartoznak azon szavazók, kik a főtől jobboldalán, a második csoporthoz azok, kik a főtől baloldalon laknak. Az első csoportbeliek a városházán, a második csoportbeliek a polgári iskolában szavaztak. Ott Szerény Gábor főszolgabíró elnökölte, itt Kövy Tivadar elnökölte által.

A szavazás esendesen folyt reggeli 9-től d. u. 4 óráig; esendesen, mert polgáraink úgy látszik keveset érdeklődnek a közügyek iránt. Közel 1000 szavazó közül az első csoportnál 191, a másik csoportnál 126, s így összesen 317 szavazó ércényesítette polgári jogait. Ezt az indolentiát — a képviselet testületbe mindenáron bejutni akaró egy két egyen fel is használta; s ezen indolentiára egyszerűen oka annak is, hogy a képviselő testületből több igen tekintélyes régi tag kimaradt. Vastag hálfatlanság ez a város polgársága részéről. Sok évi szolgálata, s a közügyekben való önzetlen fáradozásnak tehát ez a jutalma!

Az iparosok is tanulságot meríthetnek ezen választásból. Egyenesen él az okai annak, hogy a képviselő testületből az iparos tagok kimaradtak, s hogy az iparos osztályból egy tag sem lett a képviselő testületbe beválasztva. Ilyen még nem történt soha B-Gyarmaton, csak most. Vajon ki fogja képviselni az iparos osztályt a városnál? Pedig erre sokszor, igen sokszor szükség van. Ha az iparos osztály tömörül, ha egyet-értőleg jár el a választásnál, úgy ez a kudarc nem történik. Szinte resteljük magunk is, hogy az iparosgyelet igen tisztelt elnökönek, Kommerell Gyulának, ki az iparosok érdekében annyit fáradozott, annyit dolgozott, csak 72 szavazata volt.

Halljuk ugyan, hogy a Kövy Tivadar elnökölté alatt megtartott 2-ik csoportbeli választás ellen a polgárság folyamodással fog élni, azon indokból, mivel az 1886. évi XXII. l. cz. 46. §-a a szavazatok felolvasásánál nem lett botartva; de hát az ilyen utőreklődés nem menti polgárságunkat az indolentia igazolt vádjától.

A választás eredménye a következő volt. Az első csoportnál megválasztandó volt 8 rendes tag és 4 póttag, a 2-nál 6 rendes tag és 4 póttag. Az első csoportnál beadott 191 szavazat, ebből esett Elheniczky Flórisra 160, Nédies Jánosra 156, Hottovinszky Károlyra 151, Horváth Danóra 143, Feledi Henrikre 139, Vannay Ignácra 129, id. Turesan Jánosra 125 és Vilim Józsefre 118. Első póttag lett Petrovics Mátyás 80., a második Gáborik Pál 48., a harmadik Hábor Sándor 45., és negyedik Milován Elek 21 szavazattal.

A második csoportnál beadott összesen 126 szavazat, ebből esett Sinkó Frigyesre 110, Farkas Ferenczre 103, Tomesko Nándorra 100, Dr. Feledi Ferenczre 95, Rónay Zsigmondra 95 és Dr. Heks Józsefre 84. Első póttag lett Kommerell Gyula 72, második Molnár József 71, harmadik Fábry János 62 és id. Fábjan János 56 szavazattal.

Tanúgy.

(Folytatás nógrádi tanácsulat közgyűlésének jegyzőkönyvéből)

6. Központi választmány az alapszabályok 38. §-a értelmében körök jelentéséről f. évi augusztus hó 28-án tartott ülésében átvizsgálván, e jelentések szerint van a

tanítótestületnek 2 tisztelbeli, 31 pártoló, 153 rendes tagja, vagyis a bejelentett tagok száma összesen 186. Ezekből f. évi szaporulat 28, apadás 6. Az Eötvös-alap tagja 36, a dalköre 47. Gyűjtöttek az orsz. tanító or.; valiaz alapja javára 62 frt 92 krt. Perzely a felelőbb czéltől 29 osztályban van felállítva.

Pénztári bevétel volt a köröké 82 forint 69 kr. Kiadás 72 frt 56 kr.

A költségvetési előirányzat szerint b-gyarmati körnél, mivel a megjelent tagok esékely száma miatt kűdözött időben körülés nem volt megtartható s így költségvetés sem készölhetett, bevétel ép úgy kiadás semmi, a füleki körnél bevétel 22 frt, kiadás 30 frt 20 kr., a losoncznál bevétel 17 frt, kiadás 15 forint, a nógrádi és sziráki kör költségvetést nem küldött.

A könyvtár áll a b-gyarmati körben 117 kötet, a fülekiében 101 kötet és 46 füzet, a losonczban 100, a szirákiában 109 kötetből. Szaporulat a b-gyarmati körnél 9 kötet, a fülekié 1 kötet 15 füzet, vegre a losoncznál 1 kötet.

Körülést tartott a b-gyarmati kör 1-et a egy értekezletet, a füleki kettőt, a losoncz kettőt, s a sziráki egyet.

Az ülések össze voltak kötve értekezéssel és pedig a füleki körnél e czimén: „Miként volna vidékünkön a selyemtenyészés meghonosítható”, és „Az emlezés és sikeres tanítás kötelezőiről”; a losoncznál „Az törték tanításáról” és „Enektanításról”, vegre a szirákiánál „Az Eötvös-alap és orsz. tanítói arvházról”.

Pályadíjat tűzött a b-gyarmati kör e czimén: „Az iskola a humanizmus szolgálatalán” s egy szabadon választott nevelésint tételre, a füleki kör pedig „Miként volna vidékünkön a selyemtenyészés meghonosítható”, melyet is Kolhary János inaszió tagtárs kidolgozva sikerült műveért 1 drb. aranyból álló pályadíjat nyert.

Gyakorlati tanítást tartott a b-gyarmati kör az irva-olvasásból, a füleki számtan és irva-olvasásból, a losoncz a jelző ismeretéből olvasmány alapján és a magyaryelvtanból.

Közgyűlés elé terjesztendő indítványt a b-gyarmati és losoncz kör nyújtott be.

Közgyűlés midőn a sziráki körnek, hogy jövőben számadást és költségvetést, a nógrádi körnek pedig, hogy ugyanazt és rendes évi jelentéseket terjeszsen be, meghagyta, élnek a nógrádi kör pangása okainak kiphatalására kikűldötte, végül a választmány jelentését tudomásul vette.

7. Az ügyrend értelmében Druga József tagtárs „Petőfi költsége a népoktatás szolgálatalán, czimű értekezést olvasta fel.

Közgyűlés — tekintettel a magasabb színvonalon álló és Petőfi költsége pedagógiai számban is előnyösen ismertető s úgy részben az iskola részére is ajánló, tanulságos értekezés, szerzőnek elismerést és meleg köszönetet szavazott.

8. Tomesko Nándor és Zelenka János tagtársak „Miként helyezzük el a növendékeket az iskolában” czimű vitalelet felett értekezve, első szorint az iskolapadok, a verkerings meg nem akadályozása s a szabályos növes előmozdítása szempontjából, a gyermekek nagyságához mérendők, a tanulók gerinc alakzata szerint készítenők, a lábak nyugodt helyzetbe hozására számoly deszkák alkalmazandók, az irólapok szinte elegendő távol s magasságban helyezendők s egy padban a megfigyelhetős s kellő ellenőrzés szempontjából két, legfeljebb három növendék ülhet, stb. Utóbbi szerint a növendékek következőkép helyezendők el: 1. a nagyobb növendékek áttekinthetős végett a hátsóbb padokban, a kisebbek az elsőbbekben foglaljanak helyet, rendfentartás érdekében minden növendéknek meghatározott helye legyen, az ellenőrzés szempontjából pedig a pajkosabb vagy gyengébb növendék a hátsóbb padokban nem ülhet. 2-szor osztallan iskolában a figyelem fenntartása, de az önellőbb munkalkodás elérése miatt és a különböző osztálybeliek vegyesen ülletendők stb.

Közgyűlés e tanulságos vitaértekezés főbb pontjainak jegyzőkönyvbe vételével értekezőknek fáradozásaiért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

9. A számadásokat megvizsgált bizottság, a tanítótestület pénztáráról szóló 1887. évi számadásról jelentést követelőzkörben terjeszti be, nevezetesen: Vilim József testület pénztárak által előterjesztett és a bizottság által átvizsált s tételről-tételre teljesen rendbe talált és okmányokkal igazolt számadás szerint bevétel volt a múlt év 1686 frt 26 krnyi maradékkal 1846 frt 60 kr. kiadás 119 frt 7 kr, maradvány tehát a közpénztárosok által ki nem mutatott taglly követelés nélkül 1727 frt 62 krajczár.

(Folytatás következik.)

A b-gyarmati tanítókörnek közgyűlése.

(December hó 7-én.)

A meglehető számban megjelent vidéki ügy helybeli kartársak jelenlétében először is Dömök Érszabó polgári iskolai érdektudó tanítóhoz igen sikerült előadást tartott a számtanból, melyet is midőn az újes előadónak sikerült előadásért köszönetet szavazott, felkérte a közcségi iskolászók tanító tagjait, hogy a polg. leányiskola tanulátn székeken támas padokkal való kiserőlése, úgy a felső ruháknak nem az osztályokban hanem egyesütségi szempontból más alkalmas helyen való elhelyezése iránt javaslattal éljenek.

Ezt követte az elnök jelentés, melynek főbb pontjai: 1. A tanítóknak buzdítása az egyesületi életben való nagyobbörvül esékelysére. 2. Az Eötvös-alap s a megyei tanító önszorgélyzó szövetkezet támogatására való felhívás. 3. Jelentés az elintézett tárgyakról, melyek egygyike, hogy Gáspár János kiváló posttagosus s alsó-felhermegyei tanfelügyelői jubileuma alkalomával élnek távirati úton ádválódnak, valamint Komjáthy Anselm nógrádi tanfelügyelőnek megtámadatlansága alkalmával a kör szajmalatát fejezte ki. 4. A tanítótestületi elnök átiratára az

Hirek.

osz. tanító árva-ház javára felállítandó perzselyek érdekében élnek az egyes tanítókat megkereste. 5. A körnek van 42 rendes 7 pártoló tagja, kiknek gyűlésében Spitzer Lipót szécsényi tanító is kiválólag buzgólkodott. 6. A kör bevétele volt 54 frt 29 kr, mit még egy kör sem tudott felmutatni. 7. Beszélt 82 ügydarab, melyek közül az elnökséget érdeklők, mind elintézték nyerték. 8. Örömtől áthatottan említi élők, hogy a tanítótestület tiszteletbeli tagjai közül Gőnczy Pál érdeműs államtitkár, Péterffy Sándor és Gyertyánffy István tanítóképzési jeles tanárt illetőleg igazgatót és Seitovszky János kiváló alispant a kör is magáénak valhatja.

A jelentős tudomással vétele után rendes tagokul: Druga József, Knaute Rezső és Thurámszky Mária polg. isk., Gyürky Imre és Furesik Gyula közs., Bereze Lajos, Vilim János r. k., Lengyel Sándor okl. tanító. Pártoló tagokul: Horváth Danó, Dr. Bach József, Faska Géza, Révay Sándor, Pintér Sándor, Rosenfeld Samu, Darvai Armin, Borbás Lajos, Szentiványi Konrad és Gunya Gyula vétettek fel.

A múlt évi november 24-én tartott ülést és f. évi június 29-én tartott értekezlet jegyzőkönyvének felolvasását követte a Győrffy János alkormánytana felett Pongrácz Jolán és Druga József szép reményekre jogosító polg. isk. tan. állatiról részletes híradat, mely is-malosan a kiadónak, a szerző jogtulójának s a „Nep-nevelők” című szaklapnak küldendő meg, a könyv pedig a kör könyvtárába helyezendő.

A f. é. tartott testületi közgyűlés felolvasott jegyzőkönyve szerint a tanító árva-ház alapjára körültek alkalommal is kötelező levén a gyűlést, mi is megjelölt-nevezett alapra 2 frt 24 kr. eredményezett. Druga József, Tomesko Nándor és Zelenka János tagtársak a közgyűlés alkalmával értékesítéssel kiváló elismerésben részesülvén, mi a körültek jegyzőkönyvében is megörökítendő.

A testületi évkönyv csak aláírás útján adható ki, miert is a gyűlések kiosztattak.

Gőnczy Pál érdeműs államtitkár 50-ik szolgálati évének jubileuma alkalmára egy 4000 frtos árva-alap összehozása előzetelven, a gyűlést megindult. Az elő-vás alap közgyűlés bizottsága tagjainak annak kezeltől faradhatlan támogatója Kemény Gábor élőklete alatt Tomesko Nándor stb. választottak.

A kör mihielyt a megfelelő pescétek meglesz-szerzése, közgyűlési határozat értelmében „B-Gyarmat-szécsényi kör” nevét vesz fel.

A kör számadási átvizsgálván, Debreczeni Már-ton pénztárhoznak a felmentény megadott.

A költségvetési előirányzat szerint bevétel lenne 159 frt 21 kr, a kiadás ugyanannyi, elfogadlatván jó-váhagyás végett a számadással együtt a testület köz-ponti választmányához terjesztendő.

Ezt követte Druga Józsefnek „Egy iskolai erélye” ezim alatt írt s Losonczy Hákonny István „Hármas kis tükör”-ét ismertető kitérő értekezése, melylyel nemcsak mind végig feszült figyelemben tartotta szerző a jelen-voltakat, hanem műve, mint jelesebb, a kör irattárának megőrzés végett is elkértelet sőt hírlapilag is közzé fog-tetelni.

A folyóúgyek elsője, hogy a tanítótestület érdem-düsi élnek Zelenka János, továbbá körültek és a köz-ponti választmány által ajánlott „Neptanoda” című szaklapra a kör részéről előfizetendő.

A Dr. Plehla Soma „Segélynyújtás életveszélyek-nél” fele mű élnek által beszerzésre ajánlatván, ugyan-annak indítványára felkérendő a test. központi választ-mánya, hogy a megye érdeműs alispánját, az iskolák között való kiosztás végett a rendelkezésre álló példá-nyok átadására kérje fel.

A Spitzer Soma szécsényi tanító s buzgó tagtárs magyar nyelvtanát „Tót iskolák részére” körültek megbí-rálás végett Druga József és Rell Sammak, Peres Sándor losonczyi gyak. isk. „Beszéd és értelemgyakorlatok” című könyvét Zelenka János és Hábor Sándornak, Se-beszta Károly zölömi tanfelügyelő „Magyar történet-tétőliskolák számára Wagner István és Debreczeni Már-tonnak, Dezső Miklós „Tanító a falkolában” című mű-vét Tomesko Nándor és Kemény Gábornak. A kormány, Lakits és Péterffy-féle „Magyar képes olvasó könyveket” Kemény Gábor, Brett Mór, Vilim József, Druga József, Wagner István és Hábor Sándornak, a Molnár-féle „Nógrádmegyei térképe” címűt Dömök Erzsébet s Wagne-r Istvánnak adta ki.

Végre Kemény Gábor indítványára, hogy a megyei tan. árva-házi alap mielőbb egyült legyen, a központi választmány sorsjáték rendezésére kerendő fel.

Ezek voltak a körültek tárgyai, melyek mint fonto-sak, bár elkésve, a nyilvánosság elé hozandók voltak.

Wagner István. élők.

Boldog új évet kívánunk t. olvasóinknak és munkatársainknak!

Kisvárdi. Vaneó Béla szécsényi földbirtokos Szécsény községére nevezte iskolafelügyelőnek nevezetelt ki. — A balassa-gyarmati ipariszkola élőkévé Itemény József elhunytja folytán Szerényi Gábor főszolgabíró ur Karlik János polgártársunkat, az iparúgy derek bajnokát nevezte ki.

Egyesek. Ifj. Farkas Ferencz úr, rétszágirású szol-gabíró e napokban jegyezte el Esztergomban Burány Marika kisasszonyt. Burány János ottanügyvédnek igen kedves, szép leányát. Boldogságot kívánunk előre is a balassa-gyarmati társaságkörökben oly előnyösen ismert fiatal barátunknak frigyéhez. Kubányi Margit kisass-zonyt, városunk kiváló szépségét, s a b-gyarmati mű-kevelő társaság egyik kedves tagját, december 25-én Karácsony napján eljegyezte Szombathly Kálmán bu-dapesti aranyművésze.

Asz alispánok karácsonyjára. Lapunk múlt számanak zárta után értesültünk azon lélekelendő szép ünnepélyről, mely karácsonyestéjén a megyeháza kis termében ment végbe, a hol is szerelvé tisztelet alispánunk és neje ő nagysága, mint már annyiszor, ugy ez évben is a sze-gényekkel osztá meg a karácsony örömeit. Aholoztatig erő és igen díszes karácsonyfa ép úgy ragyogtatta fényét azon asztalokra, melyeken a család tagjainak szánt kel-ves és részben művészi beszt ajándékok foglaltattak, mint azokra, ahol 16 szegény kis lányka részére voltak a szeretet adományok felhalmozva: Otthon készült teljes ruházattal, továbbá élelmiszerekkel s egy-egy zártan feldíszített babúbiót állottak az adományok. A segélyre-érdemesített gyermekekkel a város előjáróságának két tagja: a bíró és rendőr tanácsos vezették fel a termébe s mint illik: köszönetet is a bíró úr mondott a sze-gény nevében. Tartozkodunk itt minden további díszíté-rettől, mi inkább csak sértheti, sem mint hízlelget az alispán úr és neje ő magja ismert szegényesének: csak kérjük a kisedéket menyei urat, hogy áldásait árasza-rejük és gyermekeikre. A röviden leírt ünnepélyben a családhoz közelálló néhány ismerősön kívül még öz. Hanzély Ferencz né urólgy ő nca, alispánunk novére s ennek serdülő szép gyermekei vétek részt. A karácsonyfa összes feldíszítési tárgyai 26-án délután ugyanevak asze-gény gyermekek közt lettek szétosztva.

A szegények bérlé. Szávjóságáról ismert városbíránk Reményi Károly urnak lapunk utolsó előtti számanak a szegények érdekében közzétett megleghen felhíva-sa nem hangzott el úres szóként a pusztában. Itokonekblú urak és urhölgyök mint értesültek máris egymás után küldenek be a városházára szeretet adományokat. Így Kohn Armin háztulajdonos ur 10 frtot; egy nevelén 2 frtot; Buriusz Gyula és Cserenyák György urak 1-1 frtot adtak át. Ezenkívül néhány darab viseltes ruha-nemű is beküldetett, melyek arra szorult szegények kö-zött mindjárt kiosztattak. A pénz egy részéből pedig segélyt oly gyümölköztan valódi szegények nyertek, akik-nek a Vöröskereszt egytel adományából nem tell. Meg-említhetjük itt egy alkalommal, hogy a Balassa vendég-lőbeli egyk asztaltársaság karácsony előtt szintén telje-sen felruházott egy szegény iskolás gyermeket. Végül, hogy az újvi köszöntések megvalósítása ezimén befolyt pénzből a másodsorú fakiosztás most pénteken decz. 30-án eszközöltetett a városháza udvarán. Mint halljuk ily fakiosztás még kétszer lesz.

IX. Pápa vasúti kocsija, mint egy római utazó be-széli, nagy kegyellettől örzékelt most is Florenzben a flo-renczi állomáson. A kocsit még 1853 okt. 5-én készült s 1858-ban lett először használat. Nagy erőteljes és ké-nyelmes építmény. A kocsit oldalán következő latin föl-írás olvasható:

„Hic per mundum universum
Erant prava in directa
Et aspera in via planas.
Omnia vallis impletit
Et omnia mons et Collis
Humiliter.”

Lapjainkban. A Kassán megjelenő „Kaschauer Zeitung” ez évben fennállásának 50 éves fordulóját fogja tartani, mely kis ünnepélyességgel lesz egybekötve. Eleget áll, kimulthatna!

Asz iparos-segédök és tanulójelöltök. Karácsony má-sodnapján, december 26., délután 4 órakor a polgári iskola nagytermében városunk azon iparos segédei és tanulóiak kinttélése, akik haladást tanúsító munkái-kal versenyeztek, az 1887. év május 30. és 31-én Los-onczy városában tartott kiállításán. A jitalom kiosztást az iparügyesület élőkévé, miként azt dicsőrelettel kell kiemelniük, egy kis belépti díj mellett ünnepélylyel kö-lötte egybe, megnyitását az egytel jól beagykorolt du-kláltja Fábry János ur vezetés alatt Kölesy Ferencz-nek Erkel F. által zenére tett örök széphymuszát ene-

kelte; majd Feherly János iparos-segéd a „Székonyok” című hazafis költeménnyel szavaltta el teljes magabiz-tonsággal; utánna pedig Druga József polgártársunka ugyanezo tanárnak, ep oly hazafis mint tanulótagos felolvasást hallgatott: „Az ezredékes anyaról.” (t. i. Magyarországról.) Következett szep rendezés a kádító iparos-segédök, majd a tanulóok jitalom dnyak kiosztása, mi ezen ünnepélynek dísz élőkévé Karlik János úr, a kiállítás fontosságát méltató s az ifju iparosokat kitartó szorgalom és tanulási buzgótló beszéddel vezettél be. Mint lapunk korábbi közléséből is tudjuk, összesen 40 segéd és tanuló nyert részint arany, részint pedig ezüst vagy bronz kiállítási oklevelet; egy segéd: ifj. Molnar József s egy tanuló Kukla Mihály 1 I db. aranyat; továbbá többen ezüst forintosokat. Ezután Gyertyán János segéd Druga József „Ebeször” című azon hazafis költeménnyel szav-alla el, mely mint az országos dalárszövetség által pa-lyadíjjal kitüntetett zenesztél mit, az összes hazafi dal-egytelek repertoirt daraljakent ismeretes. Ezután az ipa-ros ifjuság nevelén ifj. Molnar József mondott közö-netet az előjáróságunk, amely részről viszont Komme-ről Gyula élők úr intezett meg a kinttéltekhez rövid de velős szavakat. Az ünnepélyben jelen voltak Reményi Károly városbíró, s Kövy Tivadar polg. iskolázási él-nök, Debreczeni Márton titkár, s még több úr és hölgy. Zárókélek a szokatot élőkévé az egytel dalarda Szkla-dányi Károly vezetés alatt.

Dunai perjel. A közközházi perselyek közül legjob-ban megtelet a Zék Kálmán b-gyarmati kir. aljbíró ur 82 frt volt benne, s ezen összeggel került az alispánhoz.

Nyugdíjintézet. Domján Pál b-gyarmati kir. törvény-széki bíró ur, a mai nappal nyugdíjára lép.

Postagy. A közmunka és közkezelésügyi m. kir-minister ur 6 nagyműltőségének folyó évi október hó 13-án, 37669. sz. a. kelt magas rendeltele értelmében az egyesített posta és távirat hivatalok vasárnapi szünet-szabályozandó levén, ez oknál fogva folyó évi decz. hó 25-től kezdve a balassa-gyarmati kir. posta és távirat hivatal hivatalos órái vasárnapiokra, d. e. 8 óra 30-tól 9 óra 30 p-ig, és d. u. 3-4-ig állapotatit meg oly formán, hogy a delelőtti hivatalos órák alatt teljes posta és távirat szolgálat, míg a délutáni hivatalos óra alatt csak feléposta fel és leadás, és távirat szolgálat tar-talni fog.

Időjárás-nak a múlt héten ugyancsak szigorú volt, vasár-nap decz. 25-én derült, hűvös este azonban újra havazó kezdett s az tartott csakúgy eseményekkel szerda reggelig; hozajárt a széllet erős szél, mely aztán a hűlkedő füstök csaknem mindenfelé annyira befújta hálát, hogy a posta sem érkezett meg 3 napig, se nem indultak el B-Gyarmatra, mert ha megindulni utaból kellett vissza fordulni. Csütörtökön este, a nek bátoro-dott de a ventatókókat dezzára Dejtár és Billa táján elakadt rét-agi postakocsi és a postillám meg a lovakat B-Gyarmatra vitt segélytelk szabadították ki a hó alól. Előjáróságunk azonban tehetőségbe kepet mindent elkövet, hogy a hűlkedőlélekavaarok elhárítsa, s a szelek decz. 30-án megfogódná, a munka is im-már erőnyen halad! Tegnap az év utolsó napján derült, kemény hideg volt, fagyapott alatt 12-15 fok.

Felkérjük tisztelt előfizetőinket s különö-sen a községek előjáróit, kik előfizetéseikkel hát-riékben vannak, hogy azt postafordultával ki-adó hivatalunkhoz beküldeni sziveskedjenek. Egy-uttal arra is felkérjük t. előfizetőinket, hogy az előfizetési felhívási ivet kiadó hivatalunkhoz men-től előbb beküldeni sziveskedjenek.

75 krajozáért

egy egész hónapig bárki egy jól szerkesztett népies irányú ellenzéki kis képes politikai napilapot járthat: a

KIS UJSÁG-ot.

mely Budapestten Wodhaner F. és Fiai hpesti könyvtayom-dász, könyv- és hírlap-kiadóhivatalában jelenik meg.

A „KIS UJSÁG” nemzetis ellenzéki politikai kö-vet, szívós kitartással, lankadatlan eréllyel küzd a haza boldogságáért, s a honfentartást magyar faj uralmáért.

A „KIS UJSÁG” nagy gondot fordít, hogy olva-sóink igényeit minden tekintetben teljesen kielégítse. Ugy a fvaros, mint az ország és a külföld minden hí-re napokonként híven és gyorsan közli. A nevezetesebb napl eseményeket szép kivitelű képekkel illusztrálja. Ezenkívül rendkívül érdekesítő. — többnyire a fva-városi életből merített, — regényeket közli, a melyek bárki által könnyen élvezhető népies nyelven vannak megírva.

Előfizetési árak félévre 450; egy negyed évre 225 és havonként 75 kr.

Mutatvány számok bárkinek ingyen küldetnek.

Horváth Danó,
lelölés szerkesztő.

A művelt magyar hölgyközönség számára ajánltak: I. „Magyar Háziasszony” hástörtéti gazdasági és esztétikai hetilap. A magyar hölgyek ezen szaklapja nagy elterjedésnek örvend a társadalom minden rétegében. Képrivel s sok humor élékkel, hasznos tanácsokkal ad és kellemes szórakozást nyújt akkor, midőn a nő élvezte hál tendóit íze-lyez a nyar, hogy a család minden tagja, a serdülő leány, a fiatal menyecske, a fr-nyelő anya, a gondos háziasszony, és az öreg anyóka egyaránt élvezettel olvas-hatják. A celine kiállítások lapok előfizetési ára. Egész évre 6 frt fél évre 3 frt negyed évre 1 frt 50 kr. Előfizetéseket a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalához jntésendők és a hó bármely napjától elfogadjatnak. A „Magyar Háziasszony” kiadóhivatala mutatványszámokat ingyen és bérmen-tesen küld mindeneknek, kik ez iránt boszák — legelőszöröbben levelező lappal — fordul-nak. E szaklapnak egy magyar bánál sem szabados híányozni, mivel útmutatása szerint több ezer forintos lehet a háztartásban megtakarítani. A „Magyar Háziasszony” kiadó-hivatala Budapestben, nagy-korsna-utca 20. sz. II. „A magyar háziasszonyok naptára” 1888. évre a legértelmesebb naptár. Ára 1000 1 frt, díszkötésben 2 frt, ajánlott küldés-vel 20 krrel több. Megrendelések legelőszöröbben postautalvánnyal a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalához Budapestben, V. ker. nagy-korsna-utca 20. sz. azonnálv kapható minden könyvkereskedésben.

Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen. Magyarország legelőszöröb és legelőszöröb képes hetilapja a Képes Családi Lapok 1888-ik év január hó 1-én A TIZEDIK ÉVFOLYAMNAK második negyedére lép. A „Képes Családi Lapok” mint éreműltései esztétikai s ismeretterjesztő hetilap eddig is megbeszélhetetlen szolgálatokat tett a magyar nemzeti hősművelődésnek, ma azonban nemcsak kiváló tényezője a magyar iradalomnak, hanem né-l-hálhálhálten barátja a magyar nyelvvel családoknak. Valtoztos, élők és a legze-gyebb kritikát is kiálló olvasmányait a legelőszöröb magyar írók tollából erednek, s a kül-földi iradalomból csak a saueramant mutatják meg az olvasó hasznossegét. A gondos élők szerkesztése: az illusztráció díszes kiállítás, az eszmé és az értelem nemcsak tartalom, a ju írás, a legelőszöröb külföldi lapok híveivel versenyezve művészi kivitelű képekkel szellemi kincset avatják minden számat. A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára. Egész évre 6 frt Félévre 3 frt, Negyedévre 1 frt 50 kr. Előfizetéseket elf. gnd minden hazafi könyvkereskedés Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen küld a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapestben, V. ker. nagy-korsna-utca 20 sz

